

29 Απριλίου, 1996

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 155.4 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 3 ΚΑΙ 9 ΤΟΥ ΠΕΡΙ
ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
(ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1964 (33/64),

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ, ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ
ΑΡ. 599/96, ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ ΣΤΙΣ
19 ΜΑΡΤΙΟΥ 1996 ΚΑΙ 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 1996, ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ,
ΝΑ ΚΑΛΕΣΕΙ ΤΟΥΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥΣ ΝΑ ΠΡΟΒΑΛΟΥΝ
ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗ ΔΙΑΚΟΨΕΙ
ΤΗ ΔΙΚΗ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΥΤΟ,

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ
1) ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΣΙΜΙΛΛΙΔΗ ΚΑΙ 2) ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΑΛΛΩΣ ΚΟΤΣΟΥΔΚΙΑ (ΑΡ. 1) ΣΤΗΝ ΕΝ ΛΟΓΩ ΥΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ
ΑΔΕΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΟΥΝ ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΕΝΤΑΛΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ CERTIORARI ΚΑΙ ΠΡΟΗΒΙΤΙΟΝ
ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ
ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ.

(Αίτηση Αρ. 65/96)

5 Προνομιακά εντάλματα — Certiorari — Άρνηση ποινικού Δικαστηρίου να διατάξει επανακλήτευση μαρτύρων κατηγορίας — Ισχυρισμοί για παραβίαση του Συνταγματικού δικαιώματος που κατοχυρώνεται από το Άρθρο 12.5(δ) του Συντάγματος και 6(3)(2) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

10 Ανθρώπινα δικαιώματα — Δίκαιη δίκη — Άρνηση του Δικαστηρίου να διακόψει τη δίκη για κατ' ισχυρισμό παραβίαση του Συνταγματικού δικαιώματος της διασφάλισης δίκαιης δίκης.

Προνομιακά εντάλματα — Certiorari — Άρνηση του Ανωτάτου Δικαστηρίου να επιληφθεί αίτησης αδείας καταχώρισης αίτησης για

ένταλμα *certiorari* προς ακύρωση απόφασης Δικαστηρίου εκδοθεί-
σας κατ' άσκηση διακριτικής του ευχέρειας.

Η υπεράσπιση ζήτησε την επανακλήτευση τριών μαρτύρων κατη-
γορίας για να αντεξεταστούν σχετικά με κατ' ισχυρισμό μεταγενέ- 5
στερες δηλώσεις τους που φέρονταν να κατέστρεφαν την αξιοπιστία
τους. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, απέρριψε το αίτημα, όπως και την
εισήγηση ότι δεν αποδείχτηκε εκ πρώτης όψεως υπόθεση, εκτός για
μα από τις 12 κατηγορίες.

Εναντίον των δύο αποφάσεων, οι κατηγορούμενοι ζήτησαν 10
άδεια από το Ανώτατο Δικαστήριο να καταχωρίσουν αίτηση για έκ-
δοση εντάλματος *certiorari* που να ακυρώνει τις αποφάσεις και
prohibition που να απαγορεύει την περαιτέρω εκδίκαση της ποινικής
υπόθεσης. 15

Κατά τους αιτητές, στερήθηκαν του Συνταγματικού τους δικαιώ-
ματος να εξετάσουν μάρτυρες κατηγορίας και συνεπώς η δίκη τους
δεν ήταν δίκαιη και κατ' επέκταση η απόφαση με την οποία κλήθη- 20
καν να προβάλλουν την υπεράσπισή τους ήταν άκυρη.

Αποφασίστηκε ότι:

(1) Η ακύρωση της ενδιάμεσης απόφασης να κληθούν οι κατηγο- 25
ρούμενοι να προβάλλουν την υπεράσπισή τους επιδιώχθηκε για
λόγους ασύνδετους προς το περιεχόμενό της ή προς οτιδήποτε
που θα μπορούσε να την αφορά.

(2) Η ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου να απορρίψει το αί- 30
τημα για επανακλήτευση μαρτύρων η οποία κατ' ισχυρισμό
προκάλεσε και την παραβίαση συνταγματικών δικαιωμάτων
των αιτητών, εκτός του ότι δεν τέθηκε ενώπιον του Ανωτάτου
Δικαστηρίου και δεν αποτελούσε αντικείμενο της διαδικα-
σίας, εκδόθηκε κατ' άσκηση διακριτικής εξουσίας και δεν 35
μπορούσε να ήταν αντικείμενο ελέγχου με προνομακό ένταλ-
μα.

(3) Δεν είχε τεθεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου ζήτημα 40
σχετικό προς τη δυνατότητα εξέτασης των ισχυρισμών της
υπεράσπισης σε σχέση με την επανακλήτευση μαρτύρων κατη-
γορίας και ως εκ τούτου εκαλείτο να θεωρήσει ότι πράγματι
παραβιάστηκαν τα δικαιώματα των αιτητών και ότι η διαδι-
κασία έπρεπε να διακοπεί, δηλαδή να υποκαταστήσει το πρω-
τόδικο Δικαστήριο αποφαινόμενο πρωτογενώς σε θέμα της

δικαιοδοσίας του, πράγμα ανεπίτρεπτο.

- 5 (4) Το αντικείμενο της ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου διαδικασίας προνομιακού εντάλματος αφορούσε την άρνηση του ποινικού Δικαστηρίου να εξετάσει θέμα διακοπής της δίκης και η εισήγηση του συνήγορου των αιτητών ότι τουλάχιστο
- 10 από τις οποίες εγκατέλειψαν την Κύπρο ή να αναβάλει την υπόθεση για να μπορέσει η υπεράσπιση να εξασφαλίσει την παρουσία τους στο Δικαστήριο, ήταν ασύνδετη προς αυτό.

Η αίτηση απορρίφθηκε.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- 15 *Savva Pambos v. Police (1986) 2 C.L.R. 30,*
- In Re Malikides and Others (1980) 1 C.L.R. 472,*
- 20 *In Re Aeroporos and Others (1988) 1 C.L.R. 302,*
- Δημοκρατία v. Ford και Άλλων (Αρ.2), (1995) 2 Α.Α.Δ. 232,*
- Δημοκρατία v. Ηρακλέους (Αρ.2) (1994) 2 Α.Α.Δ. 225,*
- 25 *Αστυνομία v. Φάντη και Άλλων (1994) 2 Α.Α.Δ. 160.*

Αίτηση.

- 30 Αίτηση με την οποία ο αιτητής επιδιώκει την παροχή άδειας για την υποβολή αίτησης για την έκδοση δύο προνομιακών ενταλμάτων:
- 35 α) Certiorari, με το οποίο να ακυρώνεται η απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού με την οποία κάλεσε τους αιτητές να παρουσιάσουν την υπεράσπισή τους και σε μεταγενέστερο στάδιο απέρριψε αίτημά τους για διακοπή της δίκης και
- β) Prohibition, με το οποίο να απαγορεύεται η περαιτέρω εκδίκαση της ποινικής υπόθεσης 599/96.
- 40 *Μ. Τριανταφυλλίδης, για τους Αιτητές.*

Cur. adv. vult.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.
Επιδιώκεται άδεια για την καταχώριση αίτησης προς έκδοση

(α) εντάλματος φύσεως certiorari προς ακύρωση απόφασης του
Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού με την οποία 5

(i) κάλεσε τους αιτητές - κατηγορούμενους 1 και 2 στην
ποινική υπόθεση 599/96 να προβάλουν την υπεράσπισή
τους και 10

(ii) σε μεταγενέστερο στάδιο απέρριψε αίτημα για διακοπή
της δίκης και

(β) εντάλματος φύσεως prohibition με το οποίο να απαγορευέ-
ται η περαιτέρω εκδίκαση της πιο πάνω ποινικής υπόθεσης. 15

Η υπεράσπιση ζήτησε την επανακλήτευση τριών μαρτύρων κα-
τηγορίας για περαιτέρω αντεξέταση σχετικά με κατ' ισχυρισμό
μεταγενέστερες δηλώσεις τους που φέρονταν να κατέστρεφαν
πλήρως την αξιοπιστία τους. Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρρι- 20
ψε το αίτημα και επίσης την εισήγηση της υπεράσπισης που ακο-
λούθησε το κλείσιμο της υπόθεσης για την κατηγορούσα αρχή πως
δεν αποδείχθηκε εκ πρώτης όψεως υπόθεση επαρκώς ώστε να δι-
καιολογείται να κληθούν να κάμουν την υπεράσπισή τους σε
οποιαδήποτε από τις 12 κατηγορίες. Δέχτηκε πως, για λόγους 25
που εξήγησε στην ενδιάμεση απόφασή του, η εισήγηση ευσταθού-
σε μόνο σε σχέση με τη δέκατη κατηγορία στην οποία και αθώωσε
και απάλλαξε τους κατηγορούμενους.

Κατά τους αιτητές, λόγω της απόρριψης του αιτήματός τους 30
για επανακλήτευση, αποστερήθηκαν του δικαιώματός τους σύμ-
φωνα με το Άρθρο 12.5(δ) του Συντάγματος και 6(3)(2) της Ευ-
ρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να εξετάσουν ή
και να προκαλέσουν την εξέταση μαρτύρων κατηγορίας και επί-
σης του δικαιώματός τους να είναι η δίκη τους δίκαιη, σύμφωνα 35
με το Άρθρο 30.2 του Συντάγματος και του Άρθρου 6(1) της Σύμ-
βασης. Κατ' επέκταση, η απόφαση με την οποία κλήθηκαν να προ-
βάλουν την υπεράσπισή τους είναι νομικά άκυρη ή ακυρώσιμη
διότι ελήφθη κατόπιν διαδικασίας που παραβιάζει τα πιο πάνω
άρθρα. Αν, όπως εξήγησε ο κ. Τριανταφυλλίδης, εγκρινόταν το 40
αίτημα για επανακλήτευση, θα προέκυπτε σοβαρό στοιχείο που θα
άπτετο της αξιοπιστίας των ουσιαδέστερων από τους μάρτυρες
κατηγορίας. Και εφόσον θα καταφαινόταν πως ήταν εντελώς
αναξιόπιστοι, το πρωτόδικο Δικαστήριο θα κατέληγε σε διαφορε-

τική απόφαση πάνω στην εισήγησή τους πως δεν είχε αποδειχθεί εκ πρώτης όψεως υπόθεση.

5   Πριν δηλώσουν οι αιτητές ποιά ήταν η επιλογή τους δυνάμει
του Άρθρου 74(1)(γ) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφ.
155, ζήτησαν τη διακοπή της δίκης γιατί, χωρίς να ειδοποιηθεί η
υπεράσπιση, επιτράπει η αναχώριση από την Κύπρο τεσσάρων
10   προσώπων που βρίσκονταν “υπό τη φύλαξη” της αστυνομίας.
Δυο από τα πρόσωπα αυτά αναφέρονταν στο κατηγορητήριο ως
μάρτυρες κατηγορίας. Η υπεράσπιση είχε εφοδιαστεί από την
αστυνομία με γραπτές καταθέσεις και των τεσσάρων και ήταν η
15   πρόθεσή της να τους καλέσει ως μάρτυρες υπεράσπισης. Η προ-
κληθείσα αδυναμία εξασφάλισης της παρουσίας τους στο Δικασ-
τήριο συνιστούσε παραβίαση των δικαιωμάτων που κατοχυρώ-
νουν τα Άρθρα 12.5(δ) και 30.2 του Συντάγματος και 6(3)(δ) και
6(1) τη Σύμβασης.

             Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε το αίτημα. Έκρινε πως
20   δεν συνέτρεχαν λόγοι οι οποίοι δικαιολογούσαν τη διακοπή της
δίκης σε εκείνο το στάδιο και πως δεν είχε καν εξουσία διακοπής
της δίκης με βάση τους λόγους που προβλήθηκαν. Πρόσθεσε πως
θα μπορούσε να εξετάσει θέματα που φέρονταν να επηρέασαν τη
δίκη στο τέλος της υπόθεσης που, όπως έκρινε, ήταν το κατάλλη-
λο στάδιο. Εξήγησε ο κ. Τριανταφυλλίδης πως ζητήθηκε η διακο-
25   πή της δίκης σε εκείνο το στάδιο πάνω στη βάση της υπόθεσης *Δη-
μοκρατία ν. Λώρη Ηρακλέους (Αρ.2)* (1994) 2 Α.Α.Δ. 225. Πρό-
τεινε ενώπιόν μου πως, ενόψει της υπόθεσης *Δημοκρατία ν. Alan
Karl Ford και Άλλων (Αρ.2)* (1995) 2 Α.Α.Δ. 232 στην οποία,
30   όπως εισηγήθηκε, διαμορφώθηκε διαφορετική προσέγγιση σε σχέ-
ση με παρόμοια θέματα, το πρωτόδικο Δικαστήριο θα έπρεπε να
είχε ερευνήσει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έφυγαν οι μάρ-
τυρες και να αναβάλει τη δίκη για να παρασχεθεί στην υπεράσπι-
ση η ευκαιρία να καταβάλει προσπάθειες προς εξασφάλιση της
35   παρουσίας τους.

             Κρίνω αβάσιμη την αίτηση στο σύνολό της. Δεν έχει καταδει-
χθεί εκ πρώτης όψεως υπόθεση ή συζητήσιμο ζήτημα και δεν δι-
καιολογείται η παροχή της άδειας που ζητήθηκε για τους ακόλου-
40   θους λόγους.

Ως προς το πρώτο σκέλος.

             Το πρωτόδικο Δικαστήριο, μετά το κλείσιμο της υπόθεσης για
την κατηγορούσα αρχή, καθηκόντως επελήφθη του θέματος της

απόδειξης η μή εκ πρώτης όψεως υπόθεσης: σε σχέση προς το οποίο υπεβλήθη και εισήγηση από την υπεράσπιση (βλ. *Sanna Pampos v. Police* (1986) 2 C.L.R. 30). Επιδιώκεται η ακύρωση της ενδιάμεσης απόφασης με την οποία οι αιτητές κλήθηκαν να προβάλουν την υπεράσπισή τους για λόγους ασύνδετους προς το περιεχόμενό της ή προς οτιδήποτε που θα μπορούσε να την αφο- 5
ρά. Δεν έχει προταθεί οποιοσδήποτε λόγος που να άπτεται της ίδιας της ενδιάμεσης απόφασης που εκδόθηκε.

Η κατ'ισχυρισμό παραβίαση συνταγματικών δικαιωμάτων των αιτητών εμφανίζεται να είναι η συνέπεια της προηγηθείσας ενδιάμεσης απόφασης με την οποία απεριορίθη το αίτημα για επανακλήτευση μαρτύρων. Δεν αποτελεί αντικείμενο αυτής της διαδικασίας εκείνη η απόφαση, η οποία και δεν έχει καν θεθεί ενώπιόν μου από τους αιτητές. Ούτως ή άλλως, τέτοια απόφαση 15
εμπίπτει στη διακριτική εξουσία του πρωτόδικου Δικαστηρίου (βλ. Άρθρο 54 του Κεφ. 155). Η εισήγηση των αιτητών απολύγει να συνιστά πρόσκληση για ακύρωση της απόφασης με την οποία κλήθηκαν να προβάλουν την υπεράσπισή τους επειδή, κατά την αντίληψή τους, την οποία μάλιστα καλούμαι να ενστερνιστώ ως 20
εκ προοιμίου ορθή, σε προγενέστερο στάδιο το πρωτόδικο Δικαστήριο άσκησε εσφαλμένα τη διακριτική του εξουσία πάνω σε θέμα που ενέπιπτε στη δικαιοδοσία του. Δεν προσφέρονται τα προνομιακά εντάλματα που συζητούμε προς έλεγχο του τρόπου με τον οποίο το πρωτόδικο Δικαστήριο ασκεί τη διακριτική του 25
εξουσία ούτε προς υπαγόρευση του τρόπου με τον οποίο το πρωτόδικο Δικαστήριο θα επιλύσει ζήτημα που εμπίπτει στη δικαιοδοσία του. [βλ., μεταξύ άλλων, *In Re Malikides and Others* (1980) 1 C.L.R. 472 και *In Re Aeroporos and Others* (1988) 1 C.L.R. 302]. 30

Ως προς το δεύτερο σκέλος.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε πως το κατάλληλο στάδιο για την εξέταση των ισχυρισμών των διαδίκων σε σχέση με τους 35
μάρτυρες οι οποίοι κατ'ισχυρισμό εγκατέλειψαν την Κύπρο, ήταν το τέλος της υπόθεσης. Αυτή η κατάληξη εναρμονίζεται προς τη νομολογία πάνω στο θέμα. Το ακόλουθο απόσπασμα απο την απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Δημοκρατία v. Alan Karl Ford και Άλλων*, ανωτέρω, (βλ. συναφώς και *Αστυνομία v. Άκη Φάντη και Άλλων* (1994) 2 Α.Α.Δ. 160), σε σχέση με ισχυρισμό για 40
παραβίαση του Άρθρου 30.3.(δ) του Συντάγματος, καλύπτει και ισχυρισμούς όπως οι προβληθέντες στην παρούσα υπόθεση:

- 5 “Τα δικαιώματα του κατηγορουμένου για δίκαιη δίκη συναρτώνται με τη διεξαγωγή της δίκης. Παραβίασή τους δε συνεπάγεται, είτε τη διαγραφή της ποινικής ευθύνης του κατηγορουμένου, ή την κατάργηση της δίκης. Η άσκηση του δικαιώματος που κατοχυρώνει το Άρθρο 30.2(δ) συναρτάται με τη διεξαγωγή δίκαιης δίκης και όχι τον αποκλεισμό της δίκης ως του μέσου για τη διαπίστωση της ποινικής ευθύνης του κατηγορουμένου για το έγκλημα για το οποίο κατηγορείται”.
- 10 Την αντίληψη πως με την πιο πάνω υπόθεση διαφοροποιήθηκε η προσέγγιση που υιοθετήθηκε στην υπόθεση *Δημοκρατία ν. Λώρη Ηρακλέους* (ανωτέρω), δεν μπορώ να τη συμμαρτώσω. Τονίστηκε στην *Ηρακλέους* ότι αντικείμενο εξέτασης ήταν αποκλειστικά το κατά πόσο το Άρθρο 113.2 του Συντάγματος, αναφορικά με τις εξουσίες του Γενικού Εισαγγελέα, περιορίζει τις
- 15 εξουσίες του Ποινικού Δικαστηρίου ως προς το στάδιο της δίκης κατά το οποίο ισχυρισμοί για παραβίαση των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου βάσει του Αρθρου 30.2, μπορούν να εξεταστούν. Η αρνητική απάντηση σ’ αυτό το ερώτημα δεν εισάγει θέση διαφορετική από την υιοθετηθείσα στην υπόθεση *Δημοκρατία ν. Alan Karl Ford* και άλλοι, (ανωτέρω), όπως άλλωστε συνάγεται και από την απόφαση της Ολομέλειας στην πιο πάνω υπόθεση.
- 25 Πέρα από αυτά δεν έχει τεθεί ενώπιόν μου ζήτημα σχετικό προς τη δυνατότητα εξέτασης των ισχυρισμών της υπεράσπισης σε εκείνο το στάδιο. Στην πραγματικότητα καλούμαι να εκφέρω κρίση πάνω στην ουσία τους. Να θεωρήσω δηλαδή ότι πράγματι παραβιάστηκαν τα δικαιώματα των αιτητών και ότι η δίκη θα έπρεπε, γι’ αυτό το λόγο, να είχε διακοπεί. Και να υποκαταστήσω έτσι το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφαινόμενος πρωτογενώς
- 30 πάνω σε θέμα που εμπίπτει στη δικαιοδοσία του. Και αυτό, πάνω στη βάση των ισχυρισμών που πρόβαλαν οι δικηγόροι.
- 35 Μένει να ασχοληθώ με την τελική εισήγηση πως το πρωτόδικο Δικαστήριο θα έπρεπε, σε εκείνο το στάδιο, αν όχι να διακόψει τη δίκη, να ερευνήσει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες οι μάρτυρες εγκατέλειψαν, όπως ήταν ο ισχυρισμός της υπεράσπισης, την Κύπρο και, ακόμα, να αναβάλει την υπόθεση για να πα-
- 40 ρασχεθεί στην υπεράσπιση η ευκαιρία να εξασφαλίσει την παρουσία τους στο Δικαστήριο. Αυτές οι σκέψεις μου φαίνονται εντελώς ασύνδετες προς το αντικείμενο της διαδικασίας όπως το προσδιορίζει η αίτηση. Το ζήτημα που είχε τεθεί στο πρωτόδικο Δικαστήριο ήταν η διακοπή της δίκης και είναι προς την άρνηση

του πρωτόδικου Δικαστηρίου να εξετάσει και να εγκρίνει τέτοιο αίτημα σε εκείνο το στάδιο που συναρτήθηκαν όσα προβλήθηκαν προς υποστήριξη της παρούσας αίτησης.

Η αίτηση απορρίπτεται.

5

Η αίτηση απορρίπτεται.